

Tiivistelmä kaavan laadinnan tausta-aineistoista

Kaavan laadinnan lähtöaineistoksi on koottu alueelta aiemmin tehdyt selvitykset. Selvitykset on laadittu suomeksi. Selvityksistä ja niiden käyttämisestä kaavan laadinnassa on tehty tämä tiivistelmä suomeksi ja ruotsiksi.

Aineisto 1: Paraisten Tammon luontoselvitys, 2004

Selvitys on tehty vuonna 2004. Selvitys on laadittu tuolloin aloitetun ranta-asemakaavan laatimisen perusselvitykseksi. Työn tarkoituksena oli kartoittaa alueella mahdolliset sijaitsevat luonnonsuojelulain (N:o 1096/1996) 29 §:n suojelemat luontotyypit, vesilain (N:o 264/1961) mukaiset kohteet sekä metsälain (N:o 1093/1996) 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (liite 1). Myös muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet inventoitiin. Löydetyt kohteet on merkitty raportin liitteenä oleviin kartoihin. Lakien mukaisten luontokohteiden lisäksi etsittiin EU:n luontodirektiiviin sisältyviä lajeja sekä uhanalaisten ja silmälläpidettävien eliölajien esiintymiä.

Selvitys on vanhentunut. Nyt laadittavassa ranta-asemakaavassa selvitystä on käytetty tausta-aineistona, kun on tehty tämän ranta-asemakaavan luontoarvojen selvitys.

Aineisto 2: Paraisten Tammon saaren luontoselvitys 2011

Selvitys on tehty vuonna 2011. Työssä selvitettiin Paraisten Tammon saaren itäpuoliskon noin 70 ha kokoisella selvitysalueella esiintyvät arvokkaat luontotyypit ja elinympäristöt. Selvityksessä löydettiin 12 huomionarvoista luontotyyppi- ja elinympäristökohdetta, jotka jakautuvat yhteensä 27 erilliseen kuvioon. Kohteista yksi on moniosainen tammimetsien kokonaisuus, josta osa ehdotetaan suojeltavaksi luonnonsuojelulain mukaisena luontotyyppinä. Seitsemän kohdetta on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä ja neljä muita arvokkaita elinympäristöjä.

Selvitys on vanhentunut. Nyt laadittavassa ranta-asemakaavassa selvitystä on käytetty tausta-aineistona, kun on tehty tämän ranta-asemakaavan luontoarvojen selvitys. Todettu tammimetsän kokonaisuus on perustettu luonnonsuojelualueeksi, joka on todettu nyt laadittavassa ranta-asemakaavassa.

Aineisto 3: Tammon saaren pikkuapollonselvitys, 2012, Paraisten kaupunki

Tammon saaren pikkuapollonselvitys tehtiin täydentämään Faunatican vuonna 2011 tekemää Tammon saaren luontoselvitystä. Tammon saarelta ja sen lähisaarilta on joitakin pikkuapollo havaintoja aiemmilta vuosilta. Faunatican luontoselvityksessä (2011) Tammosta etsittiin pikkuapollolle mahdollisesti sopivia elinympäristöjä. Havaintojen perusteella jatkoselvitys lajin esiintymisestä alueella katsottiin aiheelliseksi. Työn tilaajana toimi Paraisten kaupunki. selvityksessä kartoitettiin toukan ravintokasvien kiurunkannusten (*Corydalis solida*) esiintymät sekä aikuisten pikkuapollojen (*Parnassius mnemosyne*) esiintyminen Tammon saarella. Merkittävä osa kiurunkannuksen kasvupaikoista sijoittuu saaren eteläiselle rannalle.

Selvitys on vanhentunut. Nyt laadittavassa ranta-asemakaavassa selvitystä on käytetty tausta-aineistona, kun on tehty tämän ranta-asemakaavan luontoarvojen selvitys, jolla on päivitetty / tarkennettu vanhentunutta selvitystä. Todetut arvot on huomioitu luonnonsuojelualueen perustamisessa ja arvot on huomioitu selvitysten perustella rakennuspaikkojen sijoittelussa.

Aineisto 4: Tammon saaren ranta-asemakaava-alueen luontoarvojen perusselvitys 2019

Selvitys on tehty vuonna 2019. Selvitys on laadittu tämän ranta-asemakaavan laatimisen perusselvitykseksi. Selvitystä on täydennetty 2023. Selvitystä laadittaessa on ollut selvittäjällä tiedossa kaavan mukaisten rakennuspaikkojen sijoittelu. Näin ollen on ai-
keisempia selvityksiä täydentää erityisesti rakennuspaikkojen osalta.

Selvityksen yhteenveto:

Suunniteltujen tonttien / rakennuspaikkojen alueella ei esiinny Luonnonsuojelulain 29 § mukaisia suojeltavia luontotyypppejä. Tammia, metsälehmäksiä ja vaahteroita esiintyy rakennettujen tonttien alueella pihapuina, mutta jalopuulehtokuvioita ne eivät muodosta. Tosin tontin 1 alue liittyy kiinteästi viereiseen suojeltuun tammilehtoon ja tontin alue on kulttuurivaikutteista, kuivaksi lehdoiksi luokiteltavaa jalopuulehtoa. Koska tontti on rakennettu, on kohde kuitenkin mielestäni tulkittava pihapiiriksi. Luonnonsuojelualueella on lukuisia Metsälain 10 § mukaisia suojeltavia luontotyypppejä kuten avokallioita ja ter-
vällehtokuvioita. Ne eivät kuitenkaan ulotu suunniteltujen rakennuspaikkojen alu-
eelle. Pieniä alle aarin kokoisia kalliopaljastumia esiintyy tonttien alueilla erityisesti ran-
nan tuntumassa. Vesilain (Vesilaki 587/2011) mukaisia suojeltavia pienvesiä ei saarella ole. Saaren tammihat ja muut avoimet alueet ovat selkeitä vanhan maankäytön muo-
vaamia perinnebiotooppeja, vaikka osa aiemmin avoimista alueista on istutettu kuusel-
le. Luonnonsuojelualueen suurinta yhtenäistä tammimetsää voi pitää tammihakana, vaikka täälläkin valtaosa tammista on istutettu. Muutamia yksittäisiä tammia ja kallioiden paksurunkoisia ja matalia käkkyrämäntyjä lukuun ottamatta saaren puustoa ei voi pitää erityisen vanhana. Koko ajan lisääntyvä lahoppuun määrä kuitenkin lisää saarelle vanhan metsän ominaispiirteitä. Pikkuapollonperhoselle elintärkeän pysty-
kiurunkannuksen määrä on saarella vähintäänkin yhtä suuri kuin kevään 2012 inven-
toinnissa. Lajia kasvaa lähes kaikkialla saaren eteläosissa ja saarella on useita satoja yksilöitä käsittäviä kasvustoja. Lajia esiintyy vähäisessä määrin myös tonttien 1-2, 3, 5, 6-8, 21 ja 22 alueella. Saaren pystykiurunkannus populaatiosta nämä muodostavat vain muutaman prosentin. Tonttien rakentaminen ei uhkaa pikkuapollon toukan ravintokasvin elinmahdollisuuksia. Saaren pesimälinnusto on monilajinen ja linnuston tiheys on suuri. Linnustoltaan arvokkaimmat osat sijoittuvat suojellulle tammialueelle. Lintudirektiivin liitteen I lajeista saarella pesii harmaapäätikka. Kansallisessa uhanalais-
luokituksessa mainituista lintulajeista saarella havaittiin töyhtötiainen, punavarpunen ja viherpeippo. Saari sopisi merikotkan pesimäpaikaksi, mutta ilmeisesti Airiston ja Turun sisäsaaristoon ei enää useampia merikotkareviirejä mahdu. Saarella ei ole viitasam-
makoille sopivia kutupaikkoja, eikä saarella havaittu sammakoita. Lepakkoselvitystä ei saarelta tehty, mutta hyvin todennäköisesti ainakin pohjanlepakko ja vesisiippa esiinty-
vät saarella. Saaren tammivaltaisista alueista uhkaa kuusettuminen sekä tammijatkumon katkeaminen tiheään metsäkaurispopulaation vuoksi. Lähes kaikki saarelta löytyneet tamentaimet oli syöty ja ne olivat pensoittuneet. Myös katajia ja jopa myrkyllinen leh-
tokuusama olivat kelvanneet kauriiden ravinnoksi. Saarelle istutettu kuusikko alkaa olla lisääntymisessä ja kuusen taimia löytyy lähes kaikilta jalopuukuvioilta. Muutamin koh-
din tammukset ovat jo jääneet kuusikon sekaan ja kuolleet. Saaren luontoarvojen säilyttä-
minen edellyttää pikaisten hoitotoimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta.

Aineisto 4.1: Perusselvityksen 2019 täydennys ELY -keskuksen kaavaluonnoksesta

Aineisto täydentää edellä todettua vuonna 2019 laadittua luontoarvojen perusselvitystä. Täydennys perustuu Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 23.10.2023 antamaan lausun-
toon koskien Tammon ranta-asemakaavaan liittyvän luontoselvityksen riittämättömyyt-
tä. Täydennys koskee 2019 laaditun selvityksen jälkeen vuonna voimaan 2023 tulleen luonnonsuojelulain vaikutuksia aiemmin tehtyyn selvitykseen. Tämän lisäksi täydennet-
tiin 2019 selvitystä viranomaislausunnon perusteella viitasammakon, pikkuapollon ja lepakoiden osalta. Täydennyksen osalta voidaan todeta, että kaavaratkaisua ei ole tar-
vetta muuttaa.

Aineisto 5: Arkeologinen inventointi 2019

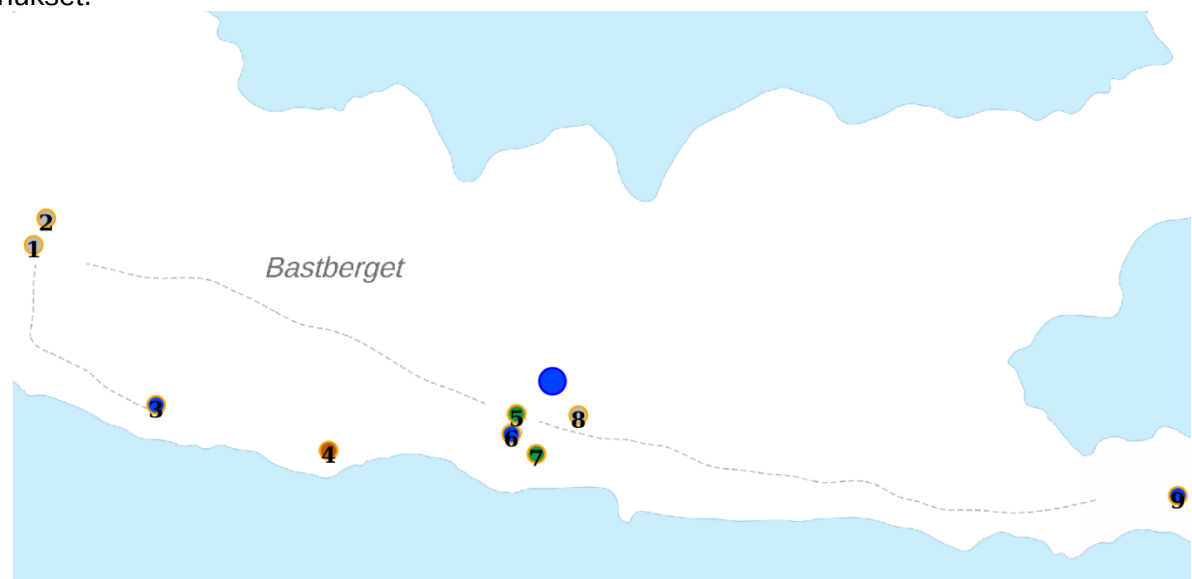
Arkebuusi osuuskunnan arkeologi teki inventoinnin ranta-asemakaavan suunnittelualueella Paraisilla Tammon saarella lokakuussa 2019. Koska saarelta ei tunneta muinaisjäännöksiä, inventointia valmisteltiin perehtymällä vanhaan kartta-aineistoon, maaperään ja rannansiirtymään. Inventoinnissa keskityttiin pintahavainnointiin ja tarkastelua täydennettiin kairanäytteillä. Havaitut rakenteet ovat historialliselta ajalta, arviolta vanhimmillaan 1800-luvun alusta. Tammon saarella tehdyssä inventoinnissa todettiin useita ihmistekoisia rakenteita. Pääasiassa ne ovat hyvin nuoria ja liitettävissä ensisijassa vuoden 1955 peruskartalla näkyviin ilmiöihin. Esitöissä vuoden 1805 isojakokartalle merkityt rakennukset ja pellot asemoitiin nykykartalle. Periaatteessa vuoden 1805 kartalla näkyvien kohteiden yhteydestä todetut rakenteet ovat ikänsä puolesta muinaisjäännöksiä ja ainakin kellari oli selkeästi tunnistettavissa. Selvityksen perusteella Varsinais-Suomen vastuumuseo on vienyt arvokkaaksi luokitellut kohteet Museoviraston rekisteriin. Nämä kohteet on huomioitu kaavamerkinnöin ja -määräyksin kaavakartalla.

Aineisto 6: Luonnonsuojelualueen luonnonhoitosuunnitelma

Kaavan laadinnan aikana Metsähallituksen Luontopalvelut on vuosien 2021–2022 aikana kartoittanut Tammon yksityisellä luonnonsuojelualueella luontotyyppejä ja lajistoa. Kartoitusten pohjalta on laadittu suunnitelma alueella tehtävistä luonnonhoitotoimista, joiden tavoitteena on turvata alueen suojeluarvojen säilyminen. Suunnitelmassa tarkastellaan luonnonsuojelualueen tämänhetkistä tilannetta ja esitetään hoitosuosituksia, joiden avulla suunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa. Hoitosuunnitelma koskee luonnonsuojelualueutta, joka on huomioitu kaavassa tarpeellisin aluevarauksin ja kaavamääräyksin. Hoitosuunnitelman laatijalle on toimitettu kaavaratkaisu tiedoksi hoitosuunnitelman laatimiseen liittyen.

Aineisto 7: Rakennusinventointi.

Kaavaluonnoksesta saadun Varsinais-Suomen vastuumuseon viranomaislausunnon perusteella alueen rakennukset on inventoitu. Alla on kartta, jossa on todettu rakennukset.

- Rakennus 1 on asuinrakennus
- Rakennus 2 on talousrakennus
- Rakennus 3 on loma-asunto
- Rakennus 4 on sauna
- Rakennus 5 on aitta

Rakennus 6 on asuinrakennus
 Rakennus 7 on sauna
 Rakennus 8 on varasto
 Rakennus 9 on loma-asunto

Vastuumuseon kanssa pidetyssä neuvottelussa museo on arvottanut rakennukset seuraavasti: Paikallisesti arvokkaiksi on määritelty kaksi kesämajaa (rak. 3 ja 9) sekä maatilarakennus (6), muut ovat maisemallisesti (7,9) ja historiallisesti (4) arvokkaita. Rakennusten kuntoarvion ja aikaisempien rakennusten kuntoon liittyvien tietojen perusteella rakennuksia ei ole kaavassa osoitettu suojelumerkinnöin tai -määräyksin. Asiaa on perusteltu kaavaselostuksessa.

Aineisto 8: Rakennusten kuntoarvio.

Kaavaehdotusta laadittaessa on alueen rakennusten kuntoa selvitetty rakennusten kuntoarviolla. Selvityksessä kuvataan Tammon saaren olemassa olevien yhdeksän rakennuksen kunto ja vaurioiden laajuus. Selvityksessä ei oteta kantaa rakennusten suojeluarvoihin, mutta kuntokartoituksen pohjalta voi tehdä johtopäätöksiä siitä mistä rakennuksista on mielekästä teettää laajempia tutkimuksia suojeluarvojen näkökulmasta. Kuntokartoitus on tehty aistinvaraisesti ja rakenteita ei ole lähdetty avaamaan, koska suurimmasta osasta rakennuksia vauriot ovat selkeästi havaittavissa astin varaisesti.

Alla todetuin perustein rakennuksia ei ole kaavassa osoitettu suojelumerkinnöin tai -määräyksin. Asiaa on perusteltu kaavaselostuksessa.

Rakennus 1 on asuinrakennus:

Vanha asuinrakennus, joka ollut tyhjiillään n. 20 vuotta.

Rakennuksen kunto on erittäin huono ja rakennuksessa on laajoja kosteus- ja lahovaurioita alapohjassa, seinissä ja kattorakenteissa. Rakennuksen muuratut piippu- ja tulisijarakenteet ovat vaurioituneet kosteudesta pahoin. Rakennuksen käyttö on terveydelle vaarallista ja sen kunnostaminen ei ole taloudellisesti enää perusteltua. Rakennuksessa on selvä homeen ja lahottajasienen haju. Rakennus on purkukuntoinen.

Rakennus 2 on talousrakennus:

Vanha talousrakennus, joka on vaurioitunut lähes kokonaan kosteusvaurioiden ja ilkivallan johdosta. Rakennus ollut käyttämättömänä yli 20 vuotta. Rakennusta kunnostaminen ei ole taloudellisesti eikä teknisesti enää perusteltua.

Rakennus 3 on loma-asunto

Vanha n. 20 m2 loma-asuntorakennus, joka on vaurioitunut joiltain osin kosteusvaurioiden ja ilkivallan johdosta. Erityisesti kattorakenteissa havaittavissa kosteus- ja lahovaurioita. Kuistin lattiarakenteet vaurioituneet pahoin ja kulkeminen sen päällä on vaarallista. Rakennus ollut käyttämättömänä n. 20 vuotta. Rakennuksen kunnostaminen on vielä mahdollista, mutta vaatii taloudellisesti merkittäviä panostuksia rakennuksen kokoon nähdessä.

Rakennus 4 on sauna:

Vanha saunarakennus, joka on vaurioitunut kosteusvaurioiden ja ilkivallan johdosta. Erityisesti katto- ja seinärakenteissa havaittavissa kosteus- ja lahovaurioita. Rakennus on perustettu maata vasten valetun betonilaatan päälle ja rakennuksen puiset runko- ja verhoilurakenteet ovat kiinni maassa tai irti siitä vain joitakin senttejä. Rakennus on ollut käyttämättömänä yli 20 vuotta. Rakennusta kunnostaminen ei ole enää mahdollista eikä mielekästä, koska rakennuksen perustukset ovat maassa kiinni ja maata ei voi rakennuksen ympäriltä kaivaa pois ja koska korjauskustannukset olisivat rakennuksen kokoon nähdessä merkittävät.

Rakennus 5 on aitta:

vanha varastorakennus, joka on vaurioitunut pahoin kosteusvaurioiden ja ilkvallan johdosta. Erityisesti katto-, lattia- ja seinärakenteissa havaittavissa kosteus- ja lahovaurioita. Rakennus ollut käyttämättömänä yli 20 vuotta. Rakennuksen käyttö on terveydelle vaarallista ja sen kunnostaminen ei ole taloudellisesti enää perusteltua. Rakennus on purkukuntoinen.

Rakennus 6 on asuinrakennus:

Vanha asuinrakennus, joka on ollut tyhjiään yli 20 vuotta. Rakennuksessa on sisällä ja julkisivussa nähtävissä, että rakennusta on laajennettu ja muutettu useassa vaiheessa sen käyttöhistoriaa. Viimeisinä käyttövuosina rakennus on toiminut loma-asuntona, johon on meren puolelle rakennettu kaksi erillistä uutta sisäänkäyntikatosta ja -porrasta. Rakennuksen kunto on huono ja rakennuksessa on havaittavissa useita kosteus- ja lahovaurioita seinissä ja kattorakenteissa. Rakennuksessa on selvä homeen ja lahottajasiemenen haju. Rakennuksen muuratut piippu- ja tulisijarakenteet ovat vaurioituneet kosteudesta ja piippuja on korjattu jossakin vaiheessa ainakin vesikaton yläpuolella olevista osista. Rakennuksen kunnostaminen ei ole taloudellisesti enää perusteltua, mutta korjaaminen voi olla vielä teknisesti mahdollista. Rakennuksen alkuperäinen muoto ja sisätilat ovat muuttuneet ajan saatossa merkittävästi eri vaiheiden muutostöissä ja korjauksissa. Mikäli rakennuksen kunnostamista haluaa vielä tutkia on rakennukseen syytä tehdä perusteellinen kuntotutkimus rakenteita avaamalla ja tarkistaa onko kosteusvauriot kuinka laajoja eristerakenteissa ja onko home- ja lahovaurioita kuinka paljon piiloon jäävissä rakenteissa.

Rakennus 7 on sauna:

Vanha saunarakennus, joka on vaurioitunut pahoin kosteusvaurioiden ja ilkvallan johdosta. Erityisesti katto- ja seinärakenteissa havaittavissa kosteus- ja lahovaurioita. Rakennus ollut käyttämättömänä yli 20 vuotta. Rakennuksen kunnostaminen ei ole enää taloudellisesti mahdollista eikä mielekästä. Rakennus on purkukuntoinen.

Rakennus 8 on varasto:

Vanha varastorakennus, joka on vaurioitunut pahoin kosteusvaurioiden ja ilkvallan johdosta. Erityisesti katto-, lattia- ja seinärakenteissa havaittavissa kosteus- ja lahovaurioita. Rakennus ollut käyttämättömänä yli 20 vuotta. Rakennuksen käyttö on terveydelle vaarallista ja sen kunnostaminen ei ole taloudellisesti enää perusteltua. Rakennus on purkukuntoinen.

Rakennus 9 on loma-asunto:

Vanha n. 25 m² loma-asuntorakennus, joka on kuntosaa puolesta säilynyt saaren rakennuksista parhaiten. Tässäkin rakennuksessa on havaittavissa joitakin kosteusvaurioiden ja ilkvallan jälkiä. Rakennus ollut käyttämättömänä 10-15 vuotta. Rakennuksen kunnostaminen on vielä mahdollista, mutta vaatii kunnostamista varten tarkemman kuntotutkimuksen, jotta voidaan varmistua rakennuksen turvallisesta ja terveellisestä käytöstä esim. loma-asuntona.